

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, kwietnia 2011 r.

**Pani
Lidia Kos
Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
w Muszynie
ul. Zefirka 6
33-370 Muszyna**

P/10/007
LKR-4100-02-04/2011

Wystąpienie pokontrolne

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła – na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.) – kontrolę Ośrodka Pomocy Społecznej w Muszynie, zwanego dalej Ośrodkiem, której przedmiotem było powiązanie budżetu gminy Muszyna z budżetem państwa w zakresie wybranych dochodów i wydatków w 2010 r. (działania windykacyjne podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych, ustalanie praw do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz realizacja projektu pn. *Aktywna integracja osób bezrobotnych. Nie bój się zmian* w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

W związku z wynikami tej kontroli, przedstawionymi w protokole podpisanym 31 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przekazuje – stosownie do art. 60 ustawy o NIK – niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie – z zastrzeżeniami – działania podejmowane w Ośrodku w kontrolowanym zakresie. Pozytywna ocena wynika z ogólnie prawidłowych, rzetelnych i gospodarnych działań w zakresie objętym kontrolą, a zastrzeżenia NIK dotyczą w szczególności niezaktualizowania dokumentacji opisującej przyjęte w Ośrodku zasady (politykę) rachunkowości w zakresie zakładowego planu kont.

Uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi i oceny cząstkowe.

1. Na pozytywną ocenę zasługuje sposób prowadzenia windykacji zaległości z tytułu wpłat dłużników alimentacyjnych. Na 31 grudnia 2010 r. łączna wysokość tych zaległości – od 57 dłużników – wyniosła 920,1 tys. zł, z tego 889,4 tys. zł stanowiły zaległości powyżej 12 miesięcy (od 49 dłużników). W Ośrodku zapewniono prawidłową obsadę kadrową w zakresie pobierania, kontroli i działań windykacyjnych wobec dłużników alimentacyjnych. Do obsługi funduszu alimentacyjnego wykorzystywano program informatyczny pn. *Nemesis – fundusz alimentacyjny*. Przy pomocy tego programu prowadzono – w formie elektronicznej – kartoteki poszczególnych dłużników alimentacyjnych. Ewidencja ta pozwalała m.in. na ustalenie: danych identyfikacyjnych dłużników, wymiaru i rodzaju przypisanych im należności oraz okresu i kwot zaległości.

Oceny działań windykacyjnych dokonano na podstawie kontroli dokumentacji Ośrodka dotyczącej 30 (53%) dłużników zalegających łącznie na 374,5 tys. zł (63%), w tym 23 posiadających zaległości powyżej 12 miesięcy (344,4 tys. zł). Z zaległości objętych kontrolą wyegzekwowano w 2010 r. 42,6 tys. zł. We wszystkich zbadanych przypadkach wobec dłużników alimentacyjnych zostały podjęte działania, zmierzające do ściągnięcia zaległości, przewidziane przepisami ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm) oraz procedurą określoną w ustawie z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.).

W Ośrodku uzyskiwano na bieżąco informacje od komorników sądowych o podjętych działaniach egzekucyjnych, kierowano zapytania do innych jednostek samorządu terytorialnego o podjęte działania egzekucyjne oraz przekazywano takie informacje innym jednostkom. Po skutecznym wezwaniu dłużnika przeprowadzano wywiad środowiskowy oraz odbierano oświadczenie o stanie majątkowym dłużnika. W razie braku możliwości ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika wnioskowano do komornika sądowego o ustalenie takiego miejsca. W przypadku dłużników zalegających z płatnościami powyżej 6 miesięcy, którzy nie zgłosili się na wywiad środowiskowy kierowano stosowne wnioski do właściwej miejscowo prokuratury o wszczęcie postępowania o czyn z art. 209 § 1 kk oraz do starostów o zatrzymanie prawa jazdy, a także występowano do Krajowego Rejestru Długów o upublicznienie nieuregulowanych zobowiązań dłużnika.

W 2010 r. w Ośrodku nie podejmowano decyzji w sprawie zaniechań poboru należności budżetu państwa oraz ich odroczeń w spłacie. Umorzone należności od dłużników alimentacyjnych wyniosły 33,5 tys. zł.

2. Zastrzeżenia NIK budzi nieustalenie przez Panią Dyrektor w zakładowych planach kont Ośrodka (przyjętych zarządzeniami: nr 2/2006 z 25 września 2006 r. oraz nr 4/2011 z 15 marca 2011 r.):

- kont ksiąg pomocniczych (§ 0920, § 0970, § 0980) do konta 130 *Rachunek bieżący jednostki budżetowej* – przeznaczonych do ewidencji dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
- kont ksiąg pomocniczych (§ 0920, § 0970, § 0980) do konta 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych* – przeznaczonych do ewidencji należnych budżetowi państwa należności związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

Nieustalenie ww. kont w zakładowych planach kont Ośrodka stanowiło naruszenie zasad wynikających z opisów kont: 130 i 221 – zamieszczonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.) oraz w załączniku nr 3 do aktualnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 128, poz. 861) – z których wynika m.in., że na kontach tych prowadzi się ewidencje szczegółowe (wg podziałek klasyfikacji budżetowej): zrealizowanych dochodów budżetowych objętych planem finansowym (konto 130) i należności z tytułu dochodów budżetowych (konto 221).

Z ww. zakładowych planów kont Ośrodka wynika, że:

- do ewidencji dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami przewidziane jest konto 139 *Inne rachunki bankowe*, które – wg opisów zamieszczonych w przywołanych wyżej załącznikach nr 2 i nr 3 – służy do ewidencji operacji dot. środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych niż rachunki bieżące (do konta 139 nie ustalono kont ksiąg pomocniczych wg podziałek klasyfikacji budżetowej);

- do ewidencji należnych budżetowi państwa należności związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami przewidziane jest konto 225 *Rozrachunki z budżetami*, które – wg opisów zamieszczonych w przywołanych wyżej załącznikach nr 2 i nr 3 – służy do ewidencji rozrachunków z budżetami (do konta 225 nie ustalono kont ksiąg pomocniczych wg podziałek klasyfikacji budżetowej).

Wskutek nieprawidłowych zapisów w zakładowym planie kont Ośrodka, i prowadzenia ewidencji księgowej wg tych zapisów, naruszono zasady sporządzania sprawozdań Rb-27ZZ określone w § 6 ust. 1 pkt 2, 3 i 6 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 20, poz. 103), a pobrane odsetki od nieterminowo zwróconych należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej wykazano w sprawozdaniach kwartalnych Rb-27ZZ Ośrodka za 2010 r. (przed korektą z 2011 r.) w § 0980 (wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego), zamiast w § 0920 (pozostałe odsetki) – co stanowiło naruszenie art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) oraz przepisów z załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 38, poz. 207 ze zm.).

Niedokonanie przez Panią Dyrektor aktualizacji dokumentacji opisującej przyjęte w Urzędzie zasady (politykę) rachunkowości, w zakresie zakładowego planu kont, stanowiło naruszenie art. 10 ust. 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.).

Ośrodek pobierał w odpowiedniej wielkości należne mu dochody budżetowe z tytułu realizacji przepisów ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a dane wykazane w sprawozdaniach Rb-27ZZ Ośrodka za II i IV kwartał 2010 r., w rozdziale 85212, w § 0980 były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

3. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób ustalania przez Ośrodek prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich wysokości. Otrzymana dotacja pokrywała potrzeby na bieżącą wypłatę świadczeń. W 2010 r. Ośrodek otrzymał na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego 314,8 tys. zł, które w całości zostały wypłacone. Środki z dotacji były przekazywane do Ośrodka rytmicznie i terminowo (w miesięcznych transzach).

W 2010 r. wydano 111 decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 2 decyzje stwierdzające nienależnie pobrane świadczenia. W okresie

tym dłużnicy alimentacyjni zwrócili z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego łącznie 74,4 tys. zł, z czego 47,2 tys. zł przekazano do budżetu państwa. W badanym okresie 28,7 tys. zł należności wygasło w związku ze śmiercią dłużników.

Badaniem kontrolnym objęto 15 z 86 dokumentacji (17%) dotyczących osób, którym ustalono w 2010 r. prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. We wszystkich przypadkach osoby te posiadały warunki do uzyskania świadczenia, a prawo do świadczenia zostało potwierdzone wydaną w terminie decyzją administracyjną. Złożone wnioski były kompletne, a informacje w nich zawarte nie wykluczały wnioskodawcy z ubiegania się o świadczenie. Prawidłowo ustalono dochód uprawniający do świadczeń oraz dochowano terminów przyjmowania wniosków. Okres świadczeniowy został określony w decyzjach prawidłowo, a wypłaty świadczeń były dokonywane zgodnie z art. 20 i art. 21 ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Sprawozdania z realizacji zadań przewidzianych w ww. ustawie za II i IV kw. 2010 r. zostały złożone w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie odpowiednio 12 lipca 2010 r. i 13 stycznia 2011 r., tj. w terminie.

4. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi zastrzeżeń do realizacji przez Ośrodek projektu pn. *Aktywna integracja osób bezrobotnych. Nie bój się zmian* w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludz (Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*, Działanie 7.1. *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji*). Na realizację tego projektu wydatkowano w 2010 r. 185,8 tys. zł, z tego 157,9 tys. zł ze środków europejskich, 1,9 tys. zł z budżetu państwa i 26 tys. zł z budżetu gminy Muszyna.

Powyższy projekt realizowany był zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym określonym w umowie zawartej 8 września 2008 r. pomiędzy Ośrodkiem (działającym w imieniu gminy Muszyna) i Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie. Środki finansowe na jego realizację wpłynęły do Ośrodka terminowo i w kwocie określonej w umowie. Zostały one wykorzystane zgodnie z obowiązującymi zasadami i zgodnie z ich przeznaczeniem oraz terminowo rozliczone.

Analiza dokumentacji dotyczącej 17 wybranych wydatków o łącznej wartości 118 tys. zł (64% wydatków w ramach ww. projektu) wykazała m.in., że zostały one należycie udokumentowane, ujęte w wyodrębnionej ewidencji i prawidłowo uznane za kwalifikowalne. Pozytywnie należy ocenić także sposób przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie usług edukacyjnych i szkoleniowych w poszczególnych latach realizacji projektu, w tym, w 2010 r. za 80. tys. zł. Wymogi

określone w ustawie z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o zaktualizowanie zakładowego planu kont Ośrodka.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia pisemnych umotywowanych zastrzeżeń do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie w sprawie zawartych w niniejszym wystąpieniu ocen, uwag i wniosku – w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie – na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK – oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i realizacji wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia, zgodnie z art. 62 ust. 1 ustawy o NIK.

Otrzymują:

1. *Adresat.*
2. *Departament Administracji Publicznej NIK.*
3. *Akta kontroli.*